

Власова Маргарита Игоревна
Учитель якутского языка и литературы
МБОУ «Сеген – Кюельская СОШ» МО «Кобяйский район» РС(Я)
План – конспект урока по родному языку на тему
Тылы сайыннарар уруок. Ойуулааһын.
Айылбаны ойуулааһын.

Кылааһа: 6

Тиэмэтэ: **Ойуулааһын. Айылбаны ойуулааһын.**

Уруок тиибэ: **Тылы сайыннарар уруок.**

Сыала — сорууга:

А) Ойуулааһын тутулун, ураты бэлиэтин чорботуу.

Б) Ойуулааһын тылын — өһүн , уратытын чопчулааһын.

В) Үөрэнээччи ситимнээх тыла сайдарыгар сөптөөх үлэни ытыты.

Үөрэтии формата: биирдиилээн, бөлөбүнэн.

Үөрэтии түмүктэрэ: эрдэ ылбыт билиини чинэтии, ситимнээх тылы сайыннары.

Туттуллар тэрил: Проектор, презентация, хартыыналар, хаартыскалар

Уруок хаамыта

1. Тэрийэр чааһа.

а) Дьуһуурунай иһитиннэриитэ. (бүгүнгү чыыбыла, ким уруокка суоһа, дьииһэ үлэ туһунан иһитиннэрии)

б) Уруок тематын иһитиннэрии. (учуутал)

2. Дьииһэ үлэни бэрибиэркэлээһин.

а) Дьииһэ үлэни толороллоругар туох ыараханы көрсүбүттэрин ырытыы, сэхэргэһии, быһаарыы.

б) Сыана туруоруу.

3. Саҥа теманан улэлээһин.

а) Кириити тыл.

Оболоор, бүгүн биһиги ойуулааһын туһунан кэпсэтиибитин салбыахпыт.

Ол иннинэ ойуулааһын туһунан тугу билэргитин, баһаалыста, кэпсиэххит дуо?

б) Үөрэнээччилэр иһитиннэриилэрэ.

а) Ойуулааһын тутула, өйдөбүлэ, арааһа. Презентация.

б) Судургу уонна уус -уран ойуулааһын.

в) Ойуулааһын утума, тыла- өһө

4. Уус — уран тиэкскэ айылба ойуулааһынын булуу уонна аабыы.

а) . Доргуччу аабыы.

Бу ойуулааһын кыһынны тыаны, айылбаны илэ харахха көстөр гына суруллубут. Ааптар ойуулааһыгар араас эпитеттары туттубут. Эпитеттары булан аабын, иһитиннэрин уонна тэтэрээккитигэр суруйун.

б) Аны иккис текискэ киирэбит. Аабыны сайыннары. Интонацияны тутууу.

Доргуччу аабы. Манна айылба ханнык кэмин ойууламмытый?

Тылы киэргэтэр тыллары, ойуулуур дьүһүннүүр тыллары булуу, тэтэрээккэ суруйуу. (метафора, тэннээн көрүү, эпитет).

в) Ойуулааһын тыла — өһө. Ырытар улэ.

5. О5олор айар үлэлэрэ.

а) Хаартыскаларынан ойуулааһын, текси айыы.

б) Хас биирди о5о Дулбалаах айылбатын хаартыскааттан, хартыынаҕа көрөн тылынан ойуулуур, онтон сурукка туһэрэр.

в) О5олор үлэлэрин аа5аллар. Проекторга айылба ойуутун, хаартыскалары көрдөрүү.

г) Үлэлэр итэ5эстэрин- сыыбаларын булуу, ырытыы. Тылы таба суруйууга, сурук бэлиэтин туруорууга быраабылалары санатыы. Туох уратылаахтарын, туох табыллыбытын ырытыһыы.

6. Сыана туруоруу.

7. Дьыэ5э үлэ.

а) Ыйынныгынан сирдэтэн тулалыыр айылбаны ойуулааһын.

б) Араас ойуулуур- дьүбүннүүр ньыманы туттуу.